

ÎNCHEIERE

19 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos

Grefier

Stanislav Ungureanu

Cu participarea:

Reclamantei

Cristina Gladcov

Reprezentantului pârâtei, avocatului

Roger Gladei

examinând în ședință publică propunerea reclamantei Cristina Gladcov de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și obligarea pârâtei să emită act administrativ individual favorabil de promovare,

constată:

La 12 decembrie 2023, Cristina Gladcov a depus cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 1 din 04 decembrie 2023 cu privire la candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor și obligarea pârâtei să emită act administrativ individual favorabil de promovare.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 179 din 27 octombrie 2023 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022”, a fost modificată componența Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în

organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în componența: Ion Malanciuc (președinte), Oxana Parfeni și Aliona Donos (judecători). Membru supleant – Boris Talpă (judecător).

La 13 decembrie 2023, ora 10:12, cauza nominalizată a fost repartizată în mod automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, spre examinare în primă instanță judecătorului-raportor Ion Malanciuc.

Prin încheierea din 18 decembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a admis declarația de abținere a judecătorului completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, Ion Malanciuc, de la examinarea prezentei cauze.

La 18 decembrie 2023, ora 11:11, cauza nominalizată a fost repartizată în mod repetat automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, spre examinare în primă instanță judecătorului-raportor Oxana Parfeni.

Prin încheierea din 19 decembrie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție s-a confirmat completul de judecată pentru examinarea cauzei de contencios administrativ nr. 03-33/23, intentate la cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 1 din 04 decembrie 2023 privind candidatura Cristinei Gladcov, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de promovare, în următoarea componență: Oxana Parfeni – președinte, judecător, Aliona Donos și Boris Talpă – judecători.

Examinarea cauzei cu participarea părților a fost stabilită pentru data de 15 ianuarie 2024, ora 13:00.

În cadrul ședinței de judecată de examinare a cauzei, reclamanta Cristina Gladcov a înaintat propunere de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, de la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ.

În esență, reclamanta a specificat că, judecătorul Boris Talpă a fost transferat temporar la Curtea Supremă de Justiție, din funcția de judecător al Curții de Apel Chișinău, care urmează a fi evaluat de către Comisia de vetting, în baza Legii nr. 252 din 17 august 2023. Iar, în dacă nu este obligat să fie evaluat vetting ca judecător al Curții de Apel Chișinău, acesta urmează deja să fie evaluat de Comisia vetting în baza Legii nr. 65 din 03 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

În acest sens, reclamanta a făcut trimitere la situațiile când pe cauze similare, intentate împotriva Comisiei pre-vetting, au fost admise declarațiile de abținere ale dnei Viorica Puica, din motiv că aceasta era supusă evaluării extraordinare de către Comisia vetting, în calitate de candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

În opinia reclamantei, în prezent, independența judecătorului Boris Talpă este afectată atât pe criteriu de termen dependent de Consiliul Superior al Magistraturii, precum și de comportamentul decizional, or, Consiliul Superior al Magistraturii care l-a transferat temporar, va decide în final, după evaluarea Comisiei vetting, dacă judecătorul Boris Talpă a promovat testul de etică.

În ședința de judecată, reclamanta Cristina Gladcov a susținut propunerea de recuzare a judecătorului Boris Talpă, pe motivele expuse în cerere, solicitând admiterea acesteia.

Suplimentar, reclamanta a invocat practica Curții Supreme de Justiție în cauzele în care au fost admise declarațiile de abținere ale dnei Viorica Puica de la judecarea litigiilor înaintate împotriva Comisiei pre-vetting, pe motiv că aceasta este subiect de vetting. În acele cauze, Curtea Supremă de Justiție a constatat că dna Viorica Puica nu poate fi judecător în propria cauză, deoarece examinarea unor criterii care urmau a fi aplicate în privința acestui judecător nu poate crea o instanță obiectivă.

În cazul dat, avem o situație similară, când judecătorul Boris Talpă, care este membru al completului de judecată ce urmează să examineze cauza în fond, este subiect de vetting. Or, acesta este temporar delegat la Curtea Supremă de Justiție de la Curtea de Apel Chișinău, iar judecătorii curților de apel sunt subiecți ai procedurii de vetting. Mai mult ca atât, subiecți ai procedurii de vetting sunt atât judecătorii Curții de Apel Chișinău, cât și cei de la Curtea Supremă de Justiție. Iar, în cazul care s-ar interpreta că judecătorii delegați la Curtea Supremă de Justiție sunt judecătorii ai acestei instanțe, dl Boris Talpă oricum este subiect de vetting. Respectiv, situația dată este similară cu cea a dnei Viorica Puica, în care i-au fost admise declarațiile de abține din același motiv.

La fel, reclamanta a menționat că, în cazul judecătorului Boris Talpă nu există un decret al Președintelui Republicii Moldova, prin care acesta să fi fost delegat la Curtea Supremă de Justiție, fie și temporar. Or, Legea în baza căreia acesta a fost temporar delegat la Curtea Supremă de Justiție nu face o derogare în acest sens, stipulând că se delegă judecătorii care întrunesc condițiile legale pentru ocuparea funcției de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Astfel, având în vedere că în privința judecătorului Boris Talpă nu a fost emis un decret al Președintelui Republicii Moldova, acesta nu întrunește condițiile legale.

Totodată, dl Boris Talpă a fost delegat pe un termen de șase luni, termen care este contrar prevederilor legii prin care s-a permis delegarea temporară. Or, delegarea temporară s-a permis până la ocuparea a 11 locuri vacante de judecătorii la Curtea Supremă de Justiție. Deci, „temporar” a fost limitat până la survenirea unei acțiuni. Respectiv, delegarea judecătorului Boris Talpă pentru examinare a fost făcut printr-un act emis contrar legii. Ba mai mult ca atât, după finalizarea celor șase luni, care nu sunt legale, a fost emisă o altă hotărâre de prelungire a termenului de delegare temporară și în baza căreia dl Boris Talpă, în prezent, este membru al completului de judecată ce urmează să soluționeze această cauză.

În ședința de judecată, reprezentantul părâtei, Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocatul Roger Gladei a solicitat respingerea recuzării judecătorului Boris Talpă, ca fiind neîntemeiată. Or, procedura de vetting, la care reclamanta insistă că urmează să participe judecătorul Boris Talpă, conform Legii nr. 252, nici nu a început. Legea nr. 252 stipulează expres când un judecător participă la procedura de evaluare în baza acestei Legi și când nu participă. Faptul că judecătorul Boris Talpă este subiect al evaluării conform Legii nr. 252 nu presupune și faptul că acesta este părținitor.

Avocatul Roger Gladei a menționat că, declarațiile de abținere ale dnei Viorica Puica au fost admise nu din motiv că aceasta a fost subiect de evaluare, dar pentru că participa la procedura de evaluare. La caz, însă, judecătorul Boris Talpă, fiind subiect de evaluare, are dreptul să depună cerere demisie conform art. 3 alin. (2) din Lega nr. 252, astfel nefiind supus evaluării conform acestei legi.

În opinia reprezentantului pârâtei, argumentele invocate de către reclamantă în cererea de recuzare nu se încadrează în temeiurile prevăzute în art. 50 alin. (2) din Codul administrativ, or, faptul că judecătorul Boris Talpă este subiect de vetting nu presupune că acesta are un interes personal în prezenta cauză, iar alte împrejurări care ar pune la îndoială obiectivitatea acestuia nu au fost indicate de către reclamantă.

Examinând în ședință de judecată publică propunerea reclamantei Cristina Gladcov de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, Completul de judecată special instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform art. 14 alin. (4) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în cazul abținerii sau recuzării membrului completului de judecată special, examinarea cererii respective se face de către ceilalți membri ai completului special, cu substituirea membrului a cărui abținere sau recuzare se discută de către membrul supleant. În cazul admiterii cererii de recuzare sau abținere, cauza se examinează cu substituirea judecătorului vizat de către membrul supleant.

Prevederile art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022 statuează că, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Prin urmare, se rețin ca relevante prevederile art. 202 alin. (1), (3)-(4) din Codul administrativ, conform cărora judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50. Declarația de abținere sau cererea de recuzare se face în scris, cu indicarea motivelor și anexarea probelor pertinente. Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 52 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, în temeiurile prevăzute la art. 49 și 50, participanții la procedura administrativă pot recuza persoanele care acționează pentru autoritatea publică în această procedură pînă la finalizarea ei. Cererea de recuzare se depune în scris sau verbal prin consemnarea ei într-un proces-verbal. Decizia cu privire la cererea de recuzare se ia în decursul unei săptămâni și se comunică în scris participanților.

Conform art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură.

Totodată, în conformitate cu art. 50 alin. (1) din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Alin. (2) al aceluiași articol stipulează că motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

În opinia Completului de judecată special, din punctul de vedere al unui observator rezonabil, argumentele invocate de către reclamanta Cristina Gladcov în propunerea de recuzare a judecătorului Boris Talpă nu creează dubii în privința imparțialității acestuia.

Faptul că judecătorul Boris Talpă este un potențial subiect al evaluării de către Comisia vetting, în baza Legii nr. 252 din 17 august 2023, ca judecător al Curții de Apel Chișinău, sau în baza Legii nr. 65 din 03 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, nu cade sub incidența art. 50 din Codul administrativ.

Or, conform art. 3 alin. (2) lit. c) din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative nr. 252 din 17 august 2023, nu sunt supuși evaluării judecătorii și procurorii, care fac parte din categoriile menționate la alin. (1) și care, în termen de 20 de zile de la notificarea privind inițierea evaluării, depun cerere de demisie, cu excepția celor care și-au retras cererea de demisie în interiorul termenului.

Astfel, în condițiile speței, nu este cert faptul dacă judecătorul Boris Talpă va fi sau nu supus evaluării în temeiul Legii nr. 252 din 17 august 2023, or, acesta are dreptul garantat de a depune cerere de demisie, astfel fiind scutit de obligația trecerii procedurii de vetting.

Completul consideră că, analogia reclamantei a cazului din speță cu cele în care au fost admise declarațiile de abținere de la judecată ale judecătorului Viorica Puica, pe pretense de către reclamantă a unor temeuri similare, este irelevantă. Or, în cazurile dnei Viorica Puica, declarațiile de abținere au fost întemeiate pe faptul că aceasta a acceptat să fie evaluată extern, în conformitate cu prevederile Legii nr. 65/2023, îndeplinind chestionarul de etică, declarația de avere și interese personale, precum și completând răspunsurilor la runde le întrebări remise de către Comisia de vetting.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, având în vedere că în sensul art. 6 § 1, instanța trebuie să fie imparțială, învederează că imparțialitatea se definește de regulă prin lipsa oricărei prejudecăți sau atitudini părtinitoare și poate fi analizată în diverse moduri (Wettstein împotriva Elveției, pct. 43; Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 93).

Imparțialitatea trebuie evaluată (Micallef împotriva Maltei (GC), pct. 93): potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză; potrivit unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

Delimitarea între imparțialitatea subiectivă și imparțialitatea obiectivă nu este totuși ermetică, deoarece nu doar comportamentul unui judecător poate, din punctul de vedere al unui observator extern, să genereze îndoieli obiectiv justificate cu privire

la imparțialitatea sa (demers obiectiv), dar poate viza și chestiunea opiniei sale personale (demers subiectiv).

Astfel, în cazurile în care poate fi dificil să se aducă dovezi pentru a contrazice prezumția de imparțialitate subiectivă a judecătorului, cerința de imparțialitate obiectivă acordă o garanție mult mai importantă (a se vedea Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 95 și 10).

De asemenea, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în jurisprudența sa reliefa că imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor necesare excluderii unei bănuieli rezonabile privind imparțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile.

Pornind de la criteriile enunțate de apreciere a imparțialității judecătorului, precum și circumstanțele invocate în propunerea de recuzare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că aceasta nu indică la existența unor împrejurări care pot pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului Boris Talpă la examinarea cauzei de contencios administrativ, intentate la cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și obligarea pârâtei să emită act administrativ individual favorabil de promovare.

În contextul celor redat supra, Completul de judecată special instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate în propunerea de recuzare nu se referă la circumstanțe ce ar putea pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului Boris Talpă, prin urmare, propunerea de recuzare a urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 50, art. 52, art. 202 alin. (1), (3)-(4) și art. 230 din Codul administrativ, precum și în corespundere cu art. 53 și art. 54 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge propunerea reclamantei Cristina Gladcov de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Boris Talpă, de la judecarea cauzei de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Cristina Gladcov împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și obligarea pârâtei să emită act administrativ individual favorabil de promovare.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Aliona Donos